

La sisena legislatura autonòmica ha estat la més crispada i s'han viscut moments de gran tensió en el Parlament balear.

La legislatura més tensa

L'últim plenari de la legislatura de les Illes Balears, el 27 de març, acabà sense que es pogués fer el tradicional sopar entre els grups parlamentaris. Els insults i la crispació el feren impossible. Mostra feaent de la tensió amb què viuen els partits la recta final cap a les eleccions del mes que ve. Els quatre anys han estat igual. Cap legislatura ha estat més moguda. Fins i tot s'ha superat el nivell de tensió de la quarta (1995-1999), quan el PP va viure la dimissió dels presidents Gabriel Cañellas i Cristòfol Soler.

Els primers nou mesos. La sorprenent majoria absoluta assolida per Jaume Matas el 2003 deixà deprimida tota l'esquerra. Els dirigents dels partits del Pacte de Progrés visqueren un infern entre el setembre de 2003 i el març de 2004. Se'ls veia desganats, tristos i amb escassa o nul·la capacitat de fer oposició. El PP governà fent tot el que volia. En un dels primers plenaries del Parlament imposà amb els seus 30 vots l'eliminació de l'ecotaxa, el símbol del Pacte. La humiliació de l'esquerra era

La sisena legislatura balear, recentment acabada, ha estat la més crispada de tota la història autonòmica illenca.

absoluta. A més, UM, l'antic aliat de PSOE, PSM i EU-Verds, havia pactat el Consell de Mallorca amb el PP. Els progressistes només tenien poder institucional rellevant a Menorca (Consell i majoria d'ajuntaments) i a Vila d'Eivissa. A Mallorca tot era un desert: el poble amb més pes polític que governava l'esquerra era Binissalem, amb un cens de 4.467 electors. L'abatiment de la derrota era palès en totes les cúpules esquerranes. No encertaven a entendre per què havien perdut les eleccions i eren incapaços de reaccionar. A més, les bregues internes amenaçaven seriosament PSOE i PSM. En el PSM s'ini-

cià un llarg i dur procés per al congrés de 2004, congrés que no va resoldre una crisi que es perllongà fins al maig de 2006, quan es produí l'escissió protagonitzada pels fundadors d'Entesa. En el PSOE, Francesc Antich, el secretari general, decidia deixar el Parlament balear per encapçalar la llista electoral al Congrés de Diputats a les eleccions de març de 2004. Amb el líder a Madrid, la situació dels socialistes pareixia que s'agreujaria encara molt més. Tanmateix, aquelles eleccions, que tot indicava que serien guanyades pel PP, salvaren de l'autodestrucció el PSOE. La victòria de Zapatero va donar un alè d'esperança als progressistes. Més per al PSOE, com és natural, però també per a la resta de l'esquerra balear, que sentí una certa sensació d'alleujament.

El gruix de la legislatura. Entre març de 2004 i fins al novembre de 2007, Jaume Matas va continuar governant fent tot allò que volia, però quelcom havia canviat en relació als primers nou mesos. A Madrid governava el PSOE. Aquesta circumstància condicionà Matas. Tirà endavant totes les seves grans apostes —autovies, altres infraestructures, IB3...—, però en algunes iniciatives es trobà amb l'oposició de

Madrid, com li passà amb la construcció de les autopistes. Durant tota la legislatura la relació amb el Govern central ha estat clau. S'ha notat la incomoditat de Matas per haver de negociar amb l'executiu de Zapatero quan esperava tenir un govern germà presidit per Mariano Rajoy. Les topades han estat contínues: el Conveni de Carretes és als jutjats perquè el Govern central no vol pagar les autopistes, la qual cosa ha obligat Matas a endeutar el Govern per molts anys; les disputes per les rebaixes en el preu del bitllet d'avió han estat recurrents; i, en fi, el president balear ha hagut de recuperar en part l'estratègia tradicional dels anys de Gabriel Canelles: el victimisme. Quan en el seu discurs d'investidura va dir que mai no ho faria. És a dir, queixar-se de Madrid per un suposat mal tracte inversor que responia a la voluntat d'ofegar financera-ment el seu govern.

A pesar de les dificultats, el fet és que el president balear se n'ha sortit amb la seva, quant a poder fer les grans realitzacions que tenia previst. Mai no s'havien fet tantes coses com durant aquesta legislatura. Això sí, a desgrat de molts ciutadans. L'actitud de Matas ha significat que es creessin una gran quantitat de plataformes socials en contra dels seus projectes: veïns agreujats per la construcció del nou hospital de referència, a la barriada del Secar de la Real de Palma; d'altres a Eivissa que s'ajuntaren contra les autopistes sota el manifest "Eivisa pel Canvi"; altres en contra de les obres del metro, a Palma, que ha representat la liquidació d'un projectat espai verd... Per tot arreu han florit aquestes plataformes crítiques. Però el president no els ha fet gens de cas. I això encara ha incrementat més la tensió social, que a poc a poc s'ha anat traslladant a la vida política. A partir de la tardor de 2005 el Parlament balear va viure intensos debats entre l'esquerra que feia seves les reivindicacions crítiques en contra dels projectes de Matas i un Govern conservador que acusava els veïns que es mobilitzaven de ser manipulats per l'esquerra. L'any 2006 la tensió es va anar elevat a cada mes que passava. I més que s'elevaria a partir d'un dilluns de final de novembre.

Recta final. El dilluns dia 27 de novembre de 2006 era detingut el batlle

d'Andratx, del PP, el zelador municipal i el director general d'Ordenació del Territori del Govern de Matas. Esclatava el conegut cas Andratx. Des d'aquell dia la legislatura va fer un tomb. La corrupció ha esdevingut el tema central d'aquest últims mesos. Els plenaries del Parlament han viscut moments de gran tensió. Amb molts d'insults inclosos. L'esquerra acusà Matas i José María Rodríguez –secretari general del PP balear i conseller d'Interior i Funció Pública– de donar cobertura política a la corrupció, que no s'ha limitat a Andratx, sinó que afecta altres municipis conservadors. La tensió política per aquest afer se sumà a la que s'arrossegava d'anys enrere per mor de les obres del Govern. Tot plegat ha fet que els últims quatre mesos de legislatura hagin estat els més crispats de tota la història autonòmica balear. A més, a aquesta tensió autòctona s'ha afegit la que es viu a Madrid, que també ha esquitxat una mica la vida política local. L'únic àmbit de calma ha estat el procés de la reforma de l'Estatut, que, gràcies a l'acord entre PP i PSOE, s'aprovà el passat febrer.

El resultat de tanta crispació és un panorama marcat per l'activació com mai de les bases de cada partit. L'esquerra, el nacionalisme i l'ecologisme van fer una demostració de força impressionant el passat 17 de març, sortint al carrer en la manifestació convocada pel GOB sota el lema "Salvem Mallorca" en la qual cristal·litzà la irritació en contra dels conservadors dels aproximadament 50.000 presents. Va ser una mobilització per l'estil de la viscuda el 2006 a Vila d'Eivissa en contra de les autopistes. El PP, per la seva banda, intenta posar en tensió els seus fidels assegurant que és víctima d'una mena de conspiració dels socialistes, que usen els poders de l'estat per fer veure que la corrupció "aïllada" és un fenomen generalitzat entre els conservadors; ahora, desplega una intensa activitat propagandística per convèncer els votants indecisos que la seva gestió els afavoreix.

La tensió augura una participació molt alta en les eleccions. Si més no així ho creuen tots el partits, quan només manquen sis setmanes per a la cita amb les urnes.

Miquel Payeras

Parlar per parlar

L'endemà

Manuel S. Jardí

A més i mig de l'es-
crutini, al País Valen-
cià hi ha diverses in-
certeses sobre la
competició, entre les
quals quina legislació
electoral s'aplicarà

per a dirimir els recursos jurídics provocats pels dèficits democràtics que històricament arrosseguen els partits majoritaris de la demarcació, i els efectes de les resolucions sobre el resultat de la partida. Que el PP no la té guanyada ho evidencia l'acció diària del Govern de la Generalitat i el seu aparell mediàtic. Un altre símptoma és l'afany a regalar places fixes de l'administració autonòmica entre el personal de confiança de la dreta, sense parar atenció a les formes ni els procediments. Això mai no havia passat amb la intensitat i la poca vergonya exhibides ara. Tot i això, s'hi mantenen les dues possibilitats. Opció A: el PP revalida la majoria absoluta i la resta continuen la marxa pel desert. Opció B: el PP perd la majoria absoluta i, per tant, ha de buidar els despatxos i alliberar la mamella esquistada. Pregunta: hi ha un pla per a l'endemà? Perquè vistes les actituds i les distàncies entre els aliats potencials, sembla que el PSOE somia a governar en solitari, tot i que ja es deu haver adonat que només és un somni. I del Compromís pel País Valencià tampoc no hi ha notícies sobre el relleu. Serà una reedició actualitzada del pacte del pollastre? Que ningú no cante victòria abans d'hora, però, potser algú treballa amb serietat sobre aquest escenari? Fóra convenient contractar Pasqual Maragall perquè impartira un curs accelerat als futurs socis sobre la cultura de la coalició. Ni que siga per suportar els sobresalts.